

Závěrečná zpráva Mezinárodního vědeckého poradního sboru (SAB) Biotechnologického ústavu (BTÚ) Akademie věd ČR, červen 2022

Členové SAB navštívili BTÚ ve dnech 2. – 3. června 2022. Osobně se zúčastnili Gideon Schreiber (předseda), Milton T. Stubbs (místopředseda), Stefan Diez, Rafael Oliva, Marie-Paule Roth a Arne Skerra, k nimž se první den připojila Agnes Gerlach (online). Hodnotící panel doplnili Tomáš Obšil a Tomáš Stopka z Rady BTÚ.

Hodnocení probíhalo následovně: Po předchozím odevzdání písemné zprávy přednesl vedoucí každé hodnocené laboratoře – Jiří Neužil (online z Austrálie), Zdeněk Lánský, Kateřina Komrsková, Jiří Černý, Mikael Kubista a Jan Dohnálek – členům poroty krátkou prezentaci. Program pokračoval diskusí nad zprávou a prezentací, pak členové panelu navštívili jednotlivé laboratoře, kde hovořili s jejich členy. V závěru jednání panelu jeho členové vždy připravili individuální zprávu.

Výsledky hodnocení všech vybraných laboratoří byly nakonec projednány s ředitelem BTÚ Bohdanem Schneiderem.

Hodnotitelé ocenili způsob řízení BTÚ. Vedoucí vědeckí pracovníci i juniorní výzkumní pracovníci jsou velmi spokojeni s dostupnou infrastrukturou a možností dělat excelentní vědu. Zaměstnanci BTÚ velmi pozitivně hodnotí vedení ústavu.

Jednotlivá hodnotící kritéria byla rozdělena následovně:

Financování: I když se financování mezi výzkumnými laboratořemi značně liší, není to pro ně limitujícím faktorem při vědecké práci. Většina financí pochází z českých zdrojů. Jedním z identifikovaných problémů je nemožnost převádět finanční prostředky z jednoho období do druhého. Několikrát jsme slyšeli, že by bylo vhodné, kdyby vědci mohli malou část finančních prostředků převést, aby se vyhnuli stresu a nejistotě v období mezi ukončením financování jednoho projektu a začátkem financování nového.

V této souvislosti nás ředitel informoval, že BTÚ má finanční prostředky na pomoc vědcům na překlenovací období v případech, kdy financování pro následující období není obnoveno. Co je jednoznačně slabou stránkou, je nízké mezinárodní financování (zejména z evropských zdrojů). Jedním z důvodů je složitost evropských grantů, která vyžaduje značnou byrokratickou pomoc, která je v BTÚ omezená. SAB navrhuje, aby BTÚ spojil své síly s dalšími ústavu Akademie věd a aby společně najali osobu s odpovídající odborností pro konsolidaci stávající podpory.

Transfer technologií a patenty: Tento bod je jednoznačně problematický. BTÚ v nedávné době přijal odborníka, který má pomáhat při využívání nových vynálezů. Jak bylo diskutováno, při podávání žádostí o evropské granty vyžaduje toto téma značné odborné znalosti, a proto i v tomto případě SAB navrhuje, aby BTÚ spojil síly s dalšími ústavu Akademie věd a aby společně vybudovaly oddělení pro transfer technologií s odpovídající odborností.

Dlouhodobá vize a nábor nových zaměstnanců: BTÚ by měl předložit dlouhodobou vizi svého rozvoje. Týká se to zejména náborem nových vědců, který by měl být prováděn na

základě excelence a směru výzkumu, nikoli zděděním konkrétní linie výzkumu stávajícího vědeckého pracovníka BTÚ.

V rámci hodnocení byl dostatek prostoru také pro diskusi o bodech, které nebyly přímo zmíněny v písemných zprávách:

- Alespoň jeden člen v každé laboratoři si stěžoval na nedostatek společných aktivit BTÚ a BIOCEV. Možným řešením je tedy posilovat mimopracovní společenské vazby, například v pátek odpoledne u piva.
- Překvapivě jsme zjistili, že jen málo členů laboratoří je motivováno přejít na pozice PI. To může souviset s vnímáním, že je velmi obtížné stát se PI a také náročné jím být. Zatímco zaměstnání v průmyslu jsou v dnešní době velmi zajímavá, nejlepší doktorandi by měli být ale motivováni, aby se pokusili stát hlavními výzkumnými pracovníky například tak, že se budou účastnit mezinárodních setkání a workshopů a že budou podporováni, aby absolvovali post-doc v jiné zemi. Měly by být nabízeny programy kariérního rozvoje pro juniorní zaměstnance.
- Otázka podpory při péči o děti byla vznesena několikrát, například v souvislosti s nedostatkem školek v blízkém okolí.
- Komunikace s širokou veřejností by měla být aktivnější.
- BTÚ se orientuje především dvěma výzkumnými směry, jeden se týká struktury/funkce makromolekul a druhý je více biologicky zaměřený. Doporučujeme větší synergii mezi oběma směry.
- Některé z laboratoří vynakládají velkou část svých zdrojů na spolupráci, kterou samy nevedou. Tady doporučujeme, aby se laboratoře více soustředily na vlastní klíčové projekty, se kterými je lze identifikovat.
- Je zapotřebí statistik; tento člověk by opět mohl být přijat společně více ústavy Akademie věd.
- Příští zasedání SAB je plánováno na jaro 2024, kdy budou hodnoceny zbývající laboratoře BTÚ.

S pozdravem

Gideon Schreiber (předseda), Milton T. Stubbs (místopředseda), Stefan Diez, Agnes Gerlach, Rafael Oliva, Marie-Paule Roth, and Arne Skerra.